

COMMISSIE VOOR DE SOCIALE ZAKEN

van

WOENSDAG 11 FEBRUARI 2015

Namiddag

COMMISSION DES AFFAIRES SOCIALES

du

MERCREDI 11 FÉVRIER 2015

Après-midi

De behandeling van de vragen en interpellaties vangt aan om 14.21 uur. De vergadering wordt voorgezeten door de heer Vincent Van Quickenborne.

Le développement des questions et interpellations commence à 14.21 heures. La réunion est présidée par M. Vincent Van Quickenborne.

01 Questions jointes de

- Mme Katrin Jadin au vice-premier ministre et ministre de l'Emploi, de l'Économie et des Consommateurs, chargé du Commerce extérieur, sur "le secteur de la construction" (n° 585)
- M. Wouter Raskin au secrétaire d'État à la Lutte contre la fraude sociale, à la Protection de la vie privée et à la Mer du Nord, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, sur "la concertation avec le secteur de la construction relative au dumping social" (n° 1354)
- M. Wouter Raskin au secrétaire d'État à la Lutte contre la fraude sociale, à la Protection de la vie privée et à la Mer du Nord, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, sur "les marchés publics dans le secteur de la construction" (n° 1628)
- M. Wouter Raskin au secrétaire d'État à la Lutte contre la fraude sociale, à la Protection de la vie privée et à la Mer du Nord, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, sur "le système électronique d'enregistrement des présences dans le secteur de la construction" (n° 1640)
- Mme Nahima Lanjri au secrétaire d'État à la Lutte contre la fraude sociale, à la Protection de la vie privée et à la Mer du Nord, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, sur "la fraude sociale dans le secteur de la construction" (n° 1923)
- M. Wouter Raskin au secrétaire d'État à la Lutte contre la fraude sociale, à la Protection de la vie privée et à la Mer du Nord, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, sur "la concurrence déloyale dans le secteur de la construction" (n° 1937)

01 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Katrin Jadin aan de vice-eersteminister en minister van Werk, Economie en Consumenten, belast met Buitenlandse Handel, over "de bouwsector" (nr. 585)
- de heer Wouter Raskin aan de staatssecretaris voor Bestrijding van de sociale fraude, Privacy en Noordzee, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, over "het overleg met de bouwsector over sociale dumping" (nr. 1354)
- de heer Wouter Raskin aan de staatssecretaris voor Bestrijding van de sociale fraude, Privacy en Noordzee, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, over "de openbare aanbestedingen in de bouwsector" (nr. 1628)
- de heer Wouter Raskin aan de staatssecretaris voor Bestrijding van de sociale fraude, Privacy en Noordzee, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, over "de elektronische aanwezigheidsregistratie in de bouwsector" (nr. 1640)
- mevrouw Nahima Lanjri aan de staatssecretaris voor Bestrijding van de sociale fraude, Privacy en Noordzee, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, over "de sociale fraude in de bouwsector" (nr. 1923)
- de heer Wouter Raskin aan de staatssecretaris voor Bestrijding van de sociale fraude, Privacy en Noordzee, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, over "oneerlijke concurrentie in de bouwsector" (nr. 1937)

De **voorzitter**: Mevrouw Jadin kan niet aanwezig zijn voor haar vraag nr. 585.

01.01 **Wouter Raskin** (N-VA): Mijnheer de staatssecretaris, mijn eerste vraag dateert van een tijdje geleden. De vorige keer dat wij mekaar zagen, begreep ik dat u vandaag zou samen zitten met de

bouwsector. Mijn eerste vraag vervalt daardoor dan ook enigszins. Toch blijft mijn vraag relevant omdat u ook hebt aangekondigd rondetafels te zullen organiseren met andere risicosectoren, zoals transport, horeca en schoonmaak.

Ik heb twee vragen. Is er al nieuws? Ik heb begrepen dat u deze voormiddag hebt samen gezeten met de bouwsector. Valt daarover enig nieuws te melden? Zijn er al resultaten bekend? Zijn er al plannen gesmeed? Plant u op korte termijn gesprekken met de andere risicosectoren?

Mijnheer de staatssecretaris, ik kom dan tot mijn tweede vraag over de openbare aanbestedingen in de bouwsector. U weet dat een overheid, wanneer die bepaalde diensten of werken wil bestellen, een beroep moet doen op de wetgeving op de overheidsopdrachten en deze ook moet naleven. De wetgeving legt een aantal regels en procedures op om een open concurrentie toe te laten.

Bij een openbare aanbesteding is de aanbestedende overheid verplicht om de opdracht toe te wijzen aan de kandidaat met de laagste prijs. Deze verplichting werkt sociale fraude wel eens in de hand omdat de laagste prijs soms sterk verschilt van de andere ingediende offertes. De bouwsector stelt daarom voor om aannemers met abnormaal lage prijzen te weren. Onder abnormaal moet dan worden verstaan "een prijs die enkel kan worden gerechtvaardigd door middel van ontduiking van arbeids-, socialezekerheids- of fiscale wetgeving".

Mijn concrete vragen zijn de volgende. Deelt u de bekommernis van de bouwsector? Bent u van plan om de problematiek aan te kaarten bij uw collega's in de federale regering? Zult u de bevoegde collega's aansporen om de wetgeving inzake openbare aanbestedingen te evalueren en zo nodig aan te passen, zodat overheden kandidaten met een abnormaal lage prijs kunnen weren? Welke aanpassingen stelt u desgevallend voor?

Ten slotte, de bouwsector stelt voor om de aanvaarding van abnormaal lage prijzen als strafbaar feit te laten opnemen in de wet op de marktpraktijken. Hoe staat u tegenover dit voorstel?

Zo kom ik tot mijn vraag over de elektronische aanwezigheidsregistratie in de bouwsector. Wij hebben dit thema al uitvoerig besproken. Sinds 1 april 2014 geldt de verplichte elektronische aanwezigheidsregistratie voor bouwwerken van meer dan 800 000 euro. Deze maatregel werd in het leven geroepen om de strijd aan te gaan tegen de sociale fraude en dumping in de bouwsector. Wie zich niet houdt aan de verplichting, mag zich sedert 1 januari 2015 aan zware boetes verwachten.

U hebt al toegelicht dat er een onderscheid is tussen de theorie en de praktijk, waarbij een overgangsfase wordt ingelast. Dat is perfect te begrijpen.

Dat is echter het punt niet. Ik heb de volgende concrete vraag. De hoofdaannemer is verantwoordelijk voor de registratie van de aanwezigheden van het eigen personeel, maar ook van de werknemers en/of de zelfstandigen in de keten onder hem. Wanneer een onderaannemer deze registratieverplichting naast zich neer blijft leggen, wordt echter niet enkel die onderaannemer beboet. Zult u het sanctiebeleid aanpassen, zodat enkel degene die de fout begaat, wordt gestraft?

Hebt u kennis van bedrijven die de regelgeving rond de elektronische aanwezigheidsregistratie systematisch en op een vrijwillige basis toepassen voor werken van minder dan 800 000 euro?

Ten slotte, mijn vraag over de oneerlijke concurrentie in de bouwsector. Ik hoef u niet te schetsen dat het niet goed gaat met de sector. De afgelopen tweeënhalve jaar was er een jobverlies van meer dan twaalfduizend equivalenten. Recente schattingen geven aan dat er nog zesduizend zitten aan te komen tegen het einde van dit jaar. Een belangrijke oorzaak is de concurrentie uit het buitenland. Dankzij het vrij verkeer van diensten en werknemers kunnen buitenlandse arbeidskrachten worden ingeschakeld op de Belgische markt. Wij kennen dat verhaal, dus ik zal het niet in detail toelichten.

Het is goed wanneer dit het personeelstekort zou opvangen of voor bijkomende expertise zou zorgen. Minder goed is echter wanneer de Europese regelgeving, die door ons niet in vraag wordt gesteld, wordt misbruikt door bedrijven, zoals Poolse Vakman, een tiental dagen geleden in het nieuws, die oneerlijke concurrentie zouden organiseren.

Dat gebeurt via het systeem van detacheringen. In dat systeem kunnen buitenlandse werknemers tijdelijk in

ons land worden tewerkgesteld en moeten zij de Belgische arbeids- en loonvoorwaarden respecteren, het welgekende werklandprincipe.

Dat geldt echter niet op het vlak van de sociale zekerheid. De gedetacheerde werknemer blijft immers gedurende een periode van maximum twee jaar onderworpen aan het socialezekerheidssysteem van het land van oorsprong en is bijgevolg stukken goedkoper dan zijn Belgische tegenhanger.

Concreet vraagt de Confederatie Bouw alvast om extra controles. Die alleen zullen het probleem van de oneerlijke concurrentie echter niet uit de wereld helpen omdat veel kortlopende detacheringen perfect legaal worden georganiseerd.

Mijn eerste vraag is dan ook of u uw collega's op Europees niveau zult aansporen om de systeemfouten die de oneerlijke concurrentie in de hand werken uit de Europese regelgeving te halen.

Ten tweede, bent u van mening dat het werklandprincipe zou moeten worden versterkt en uitgebreid naar de sociale zekerheid?

Ten derde, ondertussen blijven efficiënte controles natuurlijk noodzakelijk. Welke stappen zult u concreet nemen om de versnippering van de diensten tegen te gaan?

De **voorzitter**: We wachten nog een minuutje op de komst van mevrouw Lanjri voor haar vraag nr. 1923. Ondertussen kan mevrouw Lijnen haar vraag al stellen.

*De behandeling van de samengevoegde vragen nrs 585, 1354, 1628, 1640, 1923 en 1937 van de dames Kattrin Jadin en Nahima Lanjri en van de heer Wouter Raskin wordt geschorst.
Le développement des questions jointes n°s 585, 1354, 1628, 1640, 1923 et 1937 de Mmes Kattrin Jadin et Nahima Lanjri et M. Wouter Raskin est suspendu.*

02 Vraag van mevrouw Nele Lijnen aan de staatssecretaris voor Bestrijding van de sociale fraude, Privacy en Noordzee, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, over "paspoortfraude" (nr. 374)

02 Question de Mme Nele Lijnen au secrétaire d'État à la Lutte contre la fraude sociale, à la Protection de la vie privée et à la Mer du Nord, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, sur "la fraude aux passeports" (n° 374)

02.01 Nele Lijnen (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, in Nederland is er enige ongerustheid over een vorm van sociale fraude die voorheen mogelijk onvoldoende opgemerkt en aangepakt werd. In bepaalde landen is het immers mogelijk legaal verschillende keren van identiteit te veranderen. Alleen het persoonsnummer en de geboortedatum blijven behouden. Dat is mogelijk in Kroatië, Roemenië, Montenegro, Bosnië-Herzegovina, Macedonië, Servië en Albanië. In dat verband citeer ik *De Telegraaf*: "Fraudeurs kunnen zich met verschillende identiteiten aanmelden in een ander land en daar verschillende dossiers bij de sociale zekerheid aanmaken."

Mijnheer de staatssecretaris, bent u op de hoogte van deze vorm van paspoortfraude? Wat is uw mening hierover?

Welke maatregelen werden reeds genomen en welke zult u in de toekomst nemen om deze fraude tegen te gaan?

Hoe staat u tegenover overleg met de betrokken landen of met de buurlanden?

Wat is de omvang van dit probleem?

02.02 Staatssecretaris Bart Tommelein: Mevrouw Lijnen, op basis van de thans beschikbare gegevens uit het onderzoek dat gevoerd is door de Nederlandse autoriteiten gaat het bij deze mogelijke fraude slechts om een zeer kleine groep van zo'n vijftien personen bij wie mogelijkerwijze sprake is van meervoudige registratie. Bovendien werden er voor zover bekend geen vaststellingen van fraude gedaan.

Ik heb mijn diensten alvast opgedragen om zeer alert te zijn met betrekking tot deze problematiek. Er werd afgesproken dat bij het minste vermoeden van identiteitsfraude het Europees formulier U1 bij de instantie

van uitgifte zou worden geverifieerd en dat de POD Maatschappelijke Integratie het recht op maatschappelijke hulp zou verifiëren.

Ik heb ook contact opgenomen met de bevoegde Nederlandse staatssecretaris, de heer Teeven, en met het secretariaat-generaal van de Benelux. Aangezien de genoemde fraudegevallen in Nederland zouden hebben plaatsgevonden, leek dit mij belangrijk. Ik heb ondertussen met de staatssecretaris contact gehad ter gelegenheid van de Europese top in Riga.

Sowieso zal ik binnen mijn beleidsdomein blijven inzetten op datamining en op het kruisen van gegevens tussen de inspectiediensten, de socialezekerheidsinstellingen, de fiscale administratie, de Kruispuntbank van Ondernemingen en andere instanties, onder meer om het dubbel gebruik van sociale uitkeringen of een oneigenlijke cumul van uitkeringen maximaal te vermijden.

02.03 Nele Lijnen (Open Vld): Mijnheer de staatssecretaris, al gaat het om een kleine groep in Nederland, toch meen ik dat het nodig is om zeer waakzaam te blijven. In het verleden heb ik, onder andere in de Senaat, meermaals een pleidooi gevoerd voor het belang van datamining. Ik kan dus alleen onderstrepen dat onze fractie u daarin steunt. Het is vooral de bedoeling om elke vorm van sociale fraude op te lossen, want die haalt ons solidariteitssysteem onderuit.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 Questions jointes de

- Mme Katrin Jadin au vice-premier ministre et ministre de l'Emploi, de l'Économie et des Consommateurs, chargé du Commerce extérieur, sur "le secteur de la construction" (n° 585)
- M. Wouter Raskin au secrétaire d'État à la Lutte contre la fraude sociale, à la Protection de la vie privée et à la Mer du Nord, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, sur "la concertation avec le secteur de la construction relative au dumping social" (n° 1354)
- M. Wouter Raskin au secrétaire d'État à la Lutte contre la fraude sociale, à la Protection de la vie privée et à la Mer du Nord, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, sur "les marchés publics dans le secteur de la construction" (n° 1628)
- M. Wouter Raskin au secrétaire d'État à la Lutte contre la fraude sociale, à la Protection de la vie privée et à la Mer du Nord, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, sur "le système électronique d'enregistrement des présences dans le secteur de la construction" (n° 1640)
- Mme Nahima Lanjri au secrétaire d'État à la Lutte contre la fraude sociale, à la Protection de la vie privée et à la Mer du Nord, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, sur "la fraude sociale dans le secteur de la construction" (n° 1923)
- M. Wouter Raskin au secrétaire d'État à la Lutte contre la fraude sociale, à la Protection de la vie privée et à la Mer du Nord, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, sur "la concurrence déloyale dans le secteur de la construction" (n° 1937) (*continuation*)

03 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Katrin Jadin aan de vice-eersteminister en minister van Werk, Economie en Consumenten, belast met Buitenlandse Handel, over "de bouwsector" (nr. 585)
- de heer Wouter Raskin aan de staatssecretaris voor Bestrijding van de sociale fraude, Privacy en Noordzee, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, over "het overleg met de bouwsector over sociale dumping" (nr. 1354)
- de heer Wouter Raskin aan de staatssecretaris voor Bestrijding van de sociale fraude, Privacy en Noordzee, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, over "de openbare aanbestedingen in de bouwsector" (nr. 1628)
- de heer Wouter Raskin aan de staatssecretaris voor Bestrijding van de sociale fraude, Privacy en Noordzee, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, over "de elektronische aanwezigheidsregistratie in de bouwsector" (nr. 1640)
- mevrouw Nahima Lanjri aan de staatssecretaris voor Bestrijding van de sociale fraude, Privacy en Noordzee, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, over "de sociale fraude in de bouwsector" (nr. 1923)
- de heer Wouter Raskin aan de staatssecretaris voor Bestrijding van de sociale fraude, Privacy en Noordzee, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, over "oneerlijke concurrentie in de bouwsector" (nr. 1937) (*vervolg*)

De **voorzitter**: Mevrouw Lanjri, ik geef u nu het woord voor uw vraag nr. 1923.

03.01 Nahima Lanjri (CD&V): Mijnheer de staatssecretaris, recent was er commotie over het bedrijf Poolse Vakman België, dat Poolse arbeiders aan Belgische bedrijven ter beschikking zou stellen zonder daarbij aan de voorwaarden te voldoen om uitzendkrachten ter beschikking te stellen of aan de voorwaarden voor een detachering uit het buitenland. De Confederatie Bouw wil hiertegen verdere stappen ondernemen.

Van de minister van Werk vernamen wij tijdens de plenaire vergadering van 29 januari dat de Sociale Inspectie met een onderzoek bezig is naar het bedrijf Poolse Vakman België. Het bedrijf zou al zes jaar activiteiten in België hebben. Het onderzoek loopt nog steeds. Hoe valt te verklaren dat het zolang duurt vooraleer de inspectie zich in dergelijke dossiers uitspreekt?

Welke stappen zult u ondernemen om dergelijke procedures in de toekomst vlotter te laten verlopen, om op die manier bepaalde misbruiken vlotter en sneller aan te pakken?

Tijdens de vorige vergadering van de commissie voor de Sociale Zaken zei u dat de rondetafelconferentie met de bouwsector vanmorgen zou plaatsvinden. Staan de problemen met het genoemde bedrijf of gelijkaardige bedrijven op de agenda? Welke thema's zijn nog besproken vanmorgen? Welke concrete acties en afspraken zijn er uit het overleg met de sector gekomen?

03.02 Staatssecretaris Bart Tommelein: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik kom net van het overleg met de bouwsector. Een aantal zaken die daar aan bod kwamen, zijn nog niet opgenomen in het antwoord op de vragen.

Wij hebben te maken met een Europese markt, met een Europese integratie. Iedereen moet beseffen dat het vrij verkeer van goederen en diensten met een aantal meerwaarden gepaard gaat. Het is goed dat het principe van vrij verkeer van goederen en diensten in Europa geldt.

Voor knelpuntberoepen is het af en toe noodzakelijk dat wij arbeidskrachten kunnen inschakelen die niet onmiddellijk op de eigen Belgische markt voorhanden zijn, maar wij hebben natuurlijk heel veel concurrentie.

Ik ben als staatssecretaris bevoegd voor de bestrijding van de sociale fraude en niet van de sociale zekerheid, zoals vorige week verkeerdelijk werd gezegd. Ik denk dat de eerlijke concurrentie hier ook onder valt. Eigenlijk zou het beter "staatssecretaris bevoegd voor eerlijke of loyale concurrentie" zijn.

Wij krijgen te maken met dumping, wat een zeer grote uitdaging is, niet alleen voor de bouwsector maar ook voor een aantal andere fraudegevoelige sectoren, zoals de transport-, de schoonmaak- en de vleessector. Overigens heb ik het vanochtend ook gehad over het genoemde bedrijf Poolse Vakman.

Ik maak van de gelegenheid gebruik om een lans te breken voor de maatregelen in mijn actieplan tegen sociale dumping, die ik in mijn beleidsbrief heb overgenomen en in het Parlement heb verdedigd. Ik vind namelijk dat er zeer dringend werk moet worden gemaakt van de organisatie van een *single point of contact* of een meldpunt sociale fraude.

We moeten af van allerhande kafkaïaanse toestanden op dat vlak. Inderdaad, informatie over wanpraktijken bereikt de inspectie langs allerhande kanalen, tot zelfs via mijn brievenbus thuis en via het kabinet. Niet alleen is de inzameling van de informatie niet georganiseerd, ook de behandeling van de klachten verloopt niet georganiseerd. Ik ontvang bijvoorbeeld een klacht. Die geef ik aan mijn adjunct-kabinetschef, die de klacht vervolgens doorgeeft aan een of andere sociale inspectiedienst. Welnu, dan kan niemand nog volgen waar de klacht zit en waar de informatie op een bepaald moment bij elkaar gebracht wordt. Nog vanmorgen werd ik via de Bouwunie in kennis gesteld van een klacht over een Poolse firma die gelijkaardige reclame hanteert.

Kortom, het is absoluut noodzakelijk dat wij de informatie centraliseren, omdat de sociale inspectiediensten wel beschikken over data van de sociale zekerheid, de RSZ en de RVA, maar voor de praktische informatie over het terrein afhankelijk zijn van externe bronnen. Voor alle duidelijkheid, het gaat hier niet over een kliklijn. Het gaat over een meldpunt waar vakbonden, werkgevers of particulieren fraudetoestanden en valse concurrentie kunnen meedelen aan de Sociale Inspectie, die de gegevens bundelt en er dan op een georganiseerde manier iets mee doet. Ik meen dat dat absoluut noodzakelijk en cruciaal is in de strijd tegen sociale dumping.

Ten tweede, ik heb vanmorgen tijdens het overleg met de bouwsector ook heel duidelijk gezegd dat wij op drie fronten tegelijk een aantal initiatieven zouden moeten nemen. Dat is ook zeer goed onthaald.

Eerst en vooral hebben wij nationale regels die zouden moeten kunnen worden ingezet in de strijd tegen sociale dumping. Als we maatregelen nemen, moeten die efficiënt zijn en onmiddellijk doeltreffend.

Het heeft geen zin om regels uit te vaardigen en nieuwe wetten en procedures te maken, die niet gebruikt worden of waarvan de naleving niet wordt gecontroleerd. Ik zal ook met collega Francken overleggen met het oog op transparantere en eenvoudigere procedures, die op nationaal niveau kunnen worden gecontroleerd.

Iedereen is zich ervan bewust dat er ook op internationaal niveau maatregelen moeten worden genomen. Zo zag ik graag een samenwerking tot stand komen op Benelux-niveau en Benelux-plusniveau. Daartoe heb ik twee maanden geleden al de eerste minister van Luxemburg een *letter of intent* toegestuurd met het pleidooi om samen de sociale dumping aan te pakken, wat ik overigens onlangs heb bevestigd op de top België-Luxemburg. Volgende maand ga ik naar Den Haag, waar ik ook met mijn Nederlandse collega van Werk een aantal maatregelen zou willen afspreken, die wij samen in de Benelux kunnen uitvoeren.

Ik wil nog verder gaan. Wij hebben al met de Benelux-landen, Frankrijk, Duitsland, Oostenrijk en Spanje afspraken gemaakt over een gemeenschappelijke aanpak op het vlak van veiligheid in het Verdrag van Prüm. We hebben ook al samen met Nederland, Frankrijk en Duitsland stappen ondernomen tegen de antiprivacypolitiek van Facebook. Wij moeten dat ook doen op het vlak van sociale dumping. Er is al een goedwerkend instrument op Benelux-niveau. Welnu, dat moeten wij inzetten om samen met Frankrijk, Duitsland en Oostenrijk op een Benelux-plusniveau gemeenschappelijke stappen te zetten. Als men met Frankrijk en Duitsland een aantal bilaterale afspraken maakt, kunnen we vooruitgang boeken. Die weg is volgens mij voordien te weinig bewandeld.

Er is ook het Europees beleidsniveau. De regelgeving op dat vlak is niet zo evident. Denken we maar aan de problematiek van de afgifte van A1-formulieren en de controle daarop. Europa staat inderdaad altijd nogal weigerachtig tegenover nieuwe regelingen die het vrij verkeer van goederen en diensten belemmeren. Tijdens mijn onderhoud met Europees commissaris Marianne Thyssen is gebleken dat wij op dezelfde golflengte zitten wat de strijd tegen sociale dumping betreft. Wij raken niet aan het vrij verkeer van goederen en diensten, maar wel hebben we van Europa controlemiddelen nodig om oneerlijke concurrentie en fraude, zeg maar maffioze toestanden, tot en met mensenhandel, te kunnen aanpakken. Het gaat om het behoud en de creatie van jobs en om economische groei. In de eerste plaats willen we de oneerlijke concurrentie in de belangrijke bouwsector uitschakelen.

Europa moet ons de middelen geven om dat te doen en om fraudemechanismen aan te pakken.

Er zijn heel wat mogelijkheden. Ik heb vanochtend een aantal voorstellen opgesteld met zowel de vakbonden als de werkgevers. Ik heb hun gevraagd om prioriteiten naar voren te schuiven waarover we het eens zijn en waarvoor elkeen met zijn Europese partners heel snel en efficiënt een aantal maatregelen kan nemen, onder andere inzake de openbare aanbestedingen.

Mijnheer Raskin, ik geef u voor honderd procent gelijk. Als wij de aanbestedingen toewijzen zoals wij dat vandaag doen, wordt de opdracht steeds toegewezen aan de laagste bidder. Als overheid is het onze plicht om dan na te gaan of er in die aanbesteding geen manifeste mogelijkheden tot misbruik zijn. Dat kan gaan over het gebruik van materialen. Dat is een nieuw element, dat niet in de vraagstelling zat. De materialen voldoen soms niet aan de Europese normen, omdat sommige zelfstandigen ze uit het buitenland meebrengen, ze niet door onze diensten worden gecontroleerd en op het vlak van veiligheid en duurzaamheid niet in orde zijn.

Ook op het vlak van arbeidsloon en sociale zekerheid kunnen er manco's zijn. Als men vaststelt dat de offerteprijzen in een openbare aanbesteding manifest onder de normaal geldende prijzen liggen, heeft de overheid de plicht om minstens een kwaliteitscontrole uit te voeren en na te gaan of ze wel het goede voorbeeld geeft. Dat geldt ook voor de lokale besturen.

Het is volgens mij een principe van goed bestuur en goed beheer dat wij de middelen om een werk uit te voeren, controleren. We hoeven niet de hoogste in prijs te nemen als dat niet moet, maar het is wel onze taak om te kijken of de openbare aanbesteding niet wordt toegewezen aan malafide firma's, die zich niet

houden aan de geldende regels. Een abnormale prijszetting zou moeten worden nagekeken.

Ik heb zopas met viceminister-president Homans een protocol gesloten met het oog op samenwerking tussen de sociale inspectiediensten en het Facilitair Bedrijf Vlaanderen. Ook dat is vers van de pers.

Mevrouw Homans zal daarover vandaag communiceren. Het protocol houdt in dat wij bij de uitvoering van overheidsopdrachten die door het Facilitair Bedrijf Vlaanderen worden toegekend, zullen controleren of alles in orde is op het vlak van de wetgeving ter bestrijding van de sociale fraude en illegale arbeid. Dat protocol is vandaag afgesloten. U merkt dat er in ons land nog wordt samengewerkt, niet alleen in de federale regering, maar ook tussen de federale en de Vlaamse regering.

Ik heb dan nog een vraag gekregen over de elektronische aanwezigheidsregistratie in de bouw. Ik meen dat die absoluut noodzakelijk is en ik meen ook dat alle partijen het daarover eens zijn. De vraag is alleen wat de kostprijs daarvan is. Wij moeten ons alleen bewust zijn van het feit dat wij bij controles moeten kunnen uitmaken wie op een werf aanwezig mag zijn.

Vandaag gaat het over bedrijven die een omzet draaien van meer dan 800 000 euro. Ik meen dat dat niet voldoende is. Ik meen dat wij moeten komen tot een algemene registratie op de werven. Wij zullen het daarover in de komende maanden hebben met de sociale partners. Ik voel bij hen een zekere bereidheid om ter zake de nodige stappen te zetten.

Niet alleen de binnenlandse, maar ook de buitenlandse werknemers moeten zich registreren. Wij hebben het grote voordeel dat het Europees Hof een paar weken geleden ons de toelating heeft gegeven om de Limosa-meldingsplicht uit te laten voeren voor buitenlandse werknemers. Het grote probleem zit hem bij de zelfstandigen en schijnzelfstandigen. Op dat vlak heb ik vanmorgen concrete afspraken gemaakt met de heer Borsus. Hij zal de wet op de arbeidsrelaties evalueren om de problematiek van de zelfstandigen en de schijnzelfstandigen op de werven aan te pakken. Wij moeten op dat vlak tot resultaten komen.

Wij stellen trouwens vast dat – en ook dit is nieuw – de jongste maanden alsmäär meer buitenlandse werknemers via Limosa worden geregistreerd. Er zijn ter zake een aantal problemen opgedoken, maar die zijn ondertussen opgelost.

Er wordt geregeld gevraagd naar een eventuele fusie van de inspectiediensten. Gun mij even de tijd om te bekijken hoe de verschillende inspectiediensten op het terrein werken, zodat wij in de loop van de legislatuur eventueel voorstellen kunnen doen voor een efficiëntere werking.

Het is overigens een illusie te denken dat de fusie van de inspectiediensten de alleenzaligmakende oplossing is. Fusie en samenwerking is een middel, maar geen doel op zichzelf. Met andere woorden, ik wil niet over een nacht ijs gaan en daarover in dialoog treden met de inspectiediensten. De regering heeft ook beslist dat de inspectiediensten alleszins niet moeten worden afgebouwd. In tegenstelling tot de besparingsoperatie bij andere diensten heeft zij de inzet van bijkomende inspecteurs op het terrein goedgekeurd.

Ik besef dat er een probleem is met het werklandprincipe. Ik voel heel veel voor een Europese inningsprocedure van de socialezekerheidsbijdragen. Als iemand hier via detachering is tewerkgesteld, zouden wij hier dan de bijdragen innen en ze doorstorten aan het land van herkomst. Ik meen dat ook de vakbonden en de werkgevers dat vragen. Natuurlijk is het niet zo simpel om dat te organiseren binnen Europa, maar dat zou toch een van de aandachtspunten kunnen zijn.

In afwachting daarvan is het belangrijk dat wij de Europese regels respecteren, maar dat wij ook de landen van herkomst zoals Roemenië, Bulgarije, Cyprus en Portugal overtuigen van het feit dat zij inkomsten missen door fraude toe te laten in die systemen. Zolang iemand zich aan de regels houdt, is er geen enkel probleem. Er is dan weliswaar nog een vorm van moeilijke concurrentie maar als iemand zich manifest niet aan de regels houdt, dan missen wij inkomsten uit de sociale zekerheid en mist ook het land van herkomst die inkomsten. Het komt erop neer de landen van herkomst ervan te overtuigen dat we moeten samenwerken om de fraudesystemen op te rollen.

Volgens de berichten die ik krijg van de Sociale Inspectie, bestaan er ter zake regelrechte maffioze toestanden. Het gaat ook om mensonterende toestanden waarbij werknemers naar hier gebracht worden en moeten werken voor dumpingprijzen die echt schandalig zijn. Ze moeten hier dan verblijven en overnachten

in omstandigheden die men niet meer voor mogelijk houdt in onze contreien en in deze tijd. Ik meen dat wij daarover dossiers moeten aanleggen, want er bestaan Europese procedures om die dossiers op Europees niveau te brengen als manifest aangetoond wordt dat er sprake is van sociale fraude.

Ik heb mijn inspectiediensten gevraagd hoeveel dossiers er vandaag hangende zijn om mijn collega's in het buitenland en in Europa mee te overtuigen. Er zijn kennelijk geen dossiers. Ik heb toen onmiddellijk gezegd dat ik het als staatssecretaris niet aanvaard dat bestaande procedures, hoe moeilijk die ook zijn en hoezeer ze ook vereenvoudigd zouden kunnen worden, niet aangewend worden om aan Europa en de landen van herkomst te tonen dat er effectief iets verkeerd loopt.

Ik heb dus mijn diensten de opdracht gegeven om dossiers samen te stellen, zodat ik in de toekomst een koffer vol dossiers heb en geen lege koffer om mijn collega's in andere landen ervan te overtuigen dat wij samen de fraudesystemen moeten oprollen in het belang van iedereen, de bedrijven, de werknemers – de jobs kunnen worden behouden – en de overheden zelf, die veel inkomsten mislopen door praktijken die ons socialezekerheidssysteem volledig ontwrichten.

03.03 Wouter Raskin (N-VA): Mijnheer de staatssecretaris, ik dank u voor uw uitvoerige uitleg. Het gaat inderdaad niet alleen over de impact op onze economie, het is voor een stuk ook een humaan antwoord voor uitgebuite werknemers. U geeft een duidelijke en verheugende boodschap: we mogen absoluut niet toestaan dat het vrij verkeer wordt misbruikt om oneerlijke concurrentie te organiseren. De meerwaarde ervan stel ik niet ter discussie, we vechten dat grondprincipe niet aan. We moeten wel de strijd tegen sociale dumping aanpakken, wat zich voor een groot deel afspeelt op Europees niveau.

Het doet mij ook plezier dat u concrete initiatieven op Benelux-plusniveau zult nemen om een soort van alliantie te smeden en zo sterker te staan op Europees niveau. Iedereen beseft wel dat het niet zo evident is om in die zaak beweging te krijgen, maar we mogen dat niet aan ons laten voorbijgaan. U hebt het opnieuw over de volle valies waarmee u naar Europa trekt om te onderhandelen met een aantal risicolanden en hen ervan te overtuigen dat een aantal maatregelen zich nu echt opdringen. Wij steunen dat en hopen dat er op korte termijn effectief werk van wordt gemaakt. Het lijkt ons allen duidelijk dat werknemers moeten worden gedetacheerd wegens hun kunde en expertise, niet omdat zij veel goedkoper zijn.

We leren alvast uit een mededeling van de Confederatie Bouw gisteren, waarin gewag wordt gemaakt van overleg met de Franse collega's, dat u inderdaad allianties kunt smeden. Er zijn zeker partners te vinden om een en ander in gang te zetten.

Ik zeg niet dat u in die val zult trappen, maar ik herhaal dat we moeten opletten om niet alleen naar Europa te kijken. We mogen niet vergeten om voor eigen deur te vegen. De versnippering van inspectiediensten en de fragmentarische inspecties zijn voor een stuk een probleem, al moeten we ervoor waken geen heksenjacht op bonafide bedrijven te creëren. Ik denk dat we wat dat betreft op dezelfde golflengte zitten.

Voorts ben ik bijzonder verheugd te horen dat we hetzelfde denken over de systeemfouten bij het werklandprincipe en dat er dringend een initiatief moet worden genomen. Het is inderdaad schandelijk vast te stellen dat er een procedure bestaat, maar dat ze om welke reden dan ook niet wordt gebruikt. Gezien de draagwijdte en de ernst van het probleem denk ik dat u een trendsetter moet worden bij uw Europese collega's om het rad aan het draaien te krijgen.

03.04 Nahima Lanjri (CD&V): Mijnheer de staatssecretaris, ik besef dat sociale fraude een complex probleem is dat men op federaal, regionaal en Europees verband en ook in Benelux-verband moet aanpakken.

U hebt ook een lange uitleg gegeven over de daarmee gepaard gaande maatregelen. Ik begrijp ook dat er met de verzameling van informatie veel verkeerd is gelopen en dat klachten op verschillende niveaus terecht komen. Ik ben blij dat u de informatieverzameling zult centraliseren bij een meldpunt.

In het geval van het bouwbedrijf is er echter sprake van een heel duidelijke case. Het is heel duidelijk geweten en de inspectie is op de hoogte. Men kan niet zeggen dat het niet geweten is. Wij weten dat er regels worden overtreden op het vlak van de detachering en de voorwaarden in verband met uitzendwerk. Dat bedrijf is al zes jaar actief. Toch slagen wij er blijkbaar niet in om het bedrijf tegen te houden. Onze procedures kunnen, zeker bij het gerecht, soms lang duren, maar het gaat hier over een zaak die de inspectie al lang kent.

Mijn vraag was dan ook hoe het komt dat wij er niet in slagen op kortere termijn te reageren tegen een zaak die bekend is bij de inspectie, waar iedereen op zit te kijken, waarvan andere werkgevers zeggen dat er sprake is van malafide concurrentie en waarvan de vakbonden zeggen dat er werknemers worden uitgebuit? Dat kan toch geen zes jaar duren?

De **voorzitter**: Mijnheer de staatssecretaris, wat zult u doen aan Poolse Vakman België?

03.05 Staatssecretaris **Bart Tommelein**: Mevrouw Lanjri, ik hoop dat u het mij niet kwalijk neemt dat er de voorbije zes jaar niets is gebeurd. Ik ben nog maar vier maanden aan de slag en ik heb nog maar pas mijn terreinanalyse kunnen maken. Ik heb al begrepen dat wij het op een andere manier moeten aanpakken.

In de praktijk zijn dergelijke situaties echter meestal niet zo eenvoudig. Als men optreedt, dan vraagt men documenten en medewerking van het thuisland om te kijken of een aantal zaken al dan niet in orde is. Ik geef toe dat er een en ander schort aan de samenwerking met de thuislanden. Als men zo'n dossier aanpakt, moet men zich ook aan bepaalde Europese regels houden. Vanuit het buikgevoel kan men zich natuurlijk – ik doe dit ook – afvragen hoe zulks in godsnaam mogelijk is. Het feit alleen al dat de zaak nu al zes jaar aansleept, toont aan dat zij vrij complex is en dat het niet zo eenvoudig is om op te treden.

Desalniettemin heb ik aan mijn diensten gevraagd in dat dossier nog strenger op te treden en de zaak te versnellen. Ik ben van oordeel dat een aantal elementen uit mijn actieplan inzake sociale dumping kan helpen om daarmee in de toekomst veel sneller te gaan. Gelet op het lopend onderzoek kan ik geen details verstrekken.

Het is van heel groot belang dat wij kunnen rekenen op de medewerking van de lidstaten waaruit de werknemers of zelfstandigen afkomstig zijn. Er is overigens een groot verschil wanneer het gaat over werknemers dan wel zelfstandigen. Ik moet eerst al het bewijs hebben dat zij geen werknemer zijn, want Europa is daarin zeer rigide. Ik mag volgens de Europese regels geen eisen opleggen aan zelfstandigen. Het land waar men werkt, mag geen belemmeringen opleggen. Ik meen dat u, wat het aangehaalde dossier betreft, gelijk hebt. Het moet sneller gaan, wij moeten efficiënter optreden en er moet veel meer worden samengewerkt. Ik heb een waslijst van maatregelen. Om het heel concreet uit te drukken, verwijs ik naar wat vanmorgen werd afgesproken tussen de verschillende autoriteiten.

Ik heb vanmorgen een vergadering belegd met alleen de sociale partners, de vakbonden en de werkgevers dus. In de volgende vergadering zullen ook mijn administratie en mijn inspecties aanwezig zijn, om niet alleen heel duidelijke afspraken te maken, maar ook om te evalueren hoe men een aantal zaken aanpakt. Er komt dus een driepartijenoverleg tussen de vakbonden, de werkgevers en de inspectie over een efficiëntere aanpak van concrete dossiers in de toekomst. Ik heb in grote lijnen drie fronten waarop gewerkt moet worden.

Ten eerste, wij moeten – u hebt hierin groot gelijk, mijnheer Raskin – onmiddellijk maatregelen nemen op Belgisch niveau. Ik heb zowel van de vakbonden als van de werkgevers een lijst gekregen. Wij zullen geen tijd verliezen door discussies te voeren over voorstellen waarover geen eensgezindheid bestaat, maar onmiddellijk op Belgisch niveau de maatregelen uitvoeren waarover wel een consensus bestaat.

Ten tweede, ik heb al uitgebreid uitleg gegeven over het niveau Benelux-plus. Ik ben trouwens volop daarmee bezig. Ik meen dat wij ook op het Europese niveau gezamenlijk een aantal signalen moeten geven dat wij de medewerking moeten krijgen van Europa en van de thuislanden om tot oplossingen te komen.

Ten derde, wat België betreft, moeten we werk maken van de belangrijke werf controle en inspectie. U hebt ter zake gelijk, mevrouw Lanjri. Voorts moeten de procedures worden vereenvoudigd. Wij willen namelijk altijd maar nieuwe maatregelen en wetten, maar die zijn dan zo complex dat ze niet controleerbaar zijn, laat staan uitvoerbaar. Daarmee wil ik ook komaf maken. Ik wil eenvoudige procedures, die gemakkelijk te controleren zijn en gemakkelijk uitvoerbaar zijn. Ten slotte moeten we absoluut werk maken van de uitwisseling van gegevens. Daarvoor zijn ook al heel wat stappen vooruit gezet. Ik heb het over de uitwisseling van de gegevens op Belgisch niveau tussen de verschillende diensten en over het meldpunt sociale fraude of, zoals men het wil noemen, het *single point of contact*, mijn stokpaardje. Daar kunnen gegevens van op het terrein samengevoegd worden met de gegevens van onze sociale inspectiediensten via datamining en datamixing.

Indien bedrijven onder het prijsniveau werken, kunnen mijn inspectiediensten dat niet automatisch weten. Wel zien ze in de gegevensbanken van de sociale zekerheid of al dan niet sociale bijdragen worden betaald. Zij zien ook dat er economische werkloosheid is van Belgische werknemers, die dan door buitenlandse werknemers kunnen worden vervangen. Dat alles kunnen zij via datamining zien.

Ik dring daarom zowel bij de meerderheidspartijen als bij de oppositie nogmaals aan op de realisatie van zo'n meldpunt. Ik heb tijdens de vorige legislatuur de discussie in het Parlement gevoerd. Iedereen was het erover eens dat het er moet komen. Iedereen vond echter wel een reden om het niet te installeren. Nochtans is de maatregel echt cruciaal in de aanpak van de sociale dumping.

Met andere woorden, wij moeten op drie fronten samenwerken, op het vlak van controle, inspectie en vereenvoudiging. In verband met de vereenvoudiging was ik nog vergeten te vermelden dat we bepaalde systemen moeten evalueren. Zo moeten we onderzoeken of de wet op de arbeidsrelaties nog efficiënt werkt en resultaten oplevert.

Mevrouw Lanjri, ik weet dus dat er voor mij heel wat werk aan de winkel is. Er rust een zware last op mijn schouders.

03.06 Nahima Lanjri (CD&V): Mijnheer de staatssecretaris, ik zou aan uw drie punten alleen een vierde punt willen toevoegen, namelijk dat er ook actie moet zijn. U hebt het over controle en inspectie, wat goed is. Wanneer alles is geweten, moet het bedrijf in kwestie ook stoppen met het onreglementair tewerkstellen van werknemers. Dat is een gedeelde verantwoordelijkheid, niet alleen van de politiek maar uiteraard ook van het gerecht. Wij moeten ter zake optreden.

03.07 Staatssecretaris Bart Tommelein: Mevrouw Lanjri, de samenwerking met het gerecht is goed.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04 Vraag van mevrouw Nahima Lanjri aan de staatssecretaris voor Bestrijding van de sociale fraude, Privacy en Noordzee, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, over "de mogelijke sociale fraude door Syriëstrijders" (nr. 84)

04 Question de Mme Nahima Lanjri au secrétaire d'État à la Lutte contre la fraude sociale, à la Protection de la vie privée et à la Mer du Nord, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, sur "la fraude sociale éventuellement commise par de jeunes Belges partis combattre en Syrie" (n° 84)

04.01 Nahima Lanjri (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, hoewel mijn vraag al op 15 september werd ingediend, blijft ze actueel, misschien zelfs meer dan ooit. Twee weken geleden verscheen mijn vraag eindelijk op de agenda, maar toen was ik ziek.

Begin september verklaarde de Brusselse procureur-generaal Delmulle dat hij de uitkeringen van Syriëstrijders wilde aanpakken. De federale politie reageerde hierop door te zeggen dat zij veertien maanden intensief bezig is geweest met de aanpak van het probleem en dat er terugvorderingen werden gedaan van de uitkeringen. Dat bedrag zou intussen oplopen tot 90 000 euro.

Volgens de RVA zou bij vijfendertig van de zeventig Antwerpse jongeren die richting Syrië vertrokken, sprake zijn van een onterechte uitkering. Inmiddels is bekend dat niet alleen Antwerpen wordt geconfronteerd met Syriëgangsters, maar dat het een Belgisch probleem is geworden vermits er jongeren zijn vertrokken uit verschillende steden.

Naar aanleiding daarvan heb ik een aantal vragen.

Hangt de sanctionering van sociale fraude bij Syriëstrijders af van lokale initiatieven zoals die van de Antwerpse federale politie of werden er algemene richtlijnen met betrekking tot deze problematiek gegeven die gelden voor het hele land? Het zou nuttig zijn, mocht dezelfde werkwijze worden gehanteerd in het hele land.

De RVA communiceerde reeds over zijn initiatieven bij de bestrijding van deze misbruiken. Zullen andere overheidsdiensten, zoals de RKW en het RIZIV, dezelfde lijn volgen? Zullen zij ook onterecht toegekende

uitkeringen terugvorderen?

Over welke bedrag zou het gaan dat moet worden teruggevorderd? Hoe vaak werden betrokkenen gedagvaard? Welke bedragen werden intussen al effectief teruggekregen? Hoeveel veroordelingen werden er al uitgesproken om die bedragen terug te vorderen?

04.02 Staatssecretaris **Bart Tommelein**: Mijnheer de staatssecretaris, mevrouw Lanjri, wat uw eerste vraag betreft, met name of de Antwerpse aanpak een lokaal initiatief is dan wel of er algemene richtlijnen zijn gegeven vanuit het parket, lijkt het mij aangewezen dat de ministers van Binnenlandse Zaken en van Justitie ambtshalve daarover uitleg verschaffen. Het is natuurlijk evident dat de regering werk wil maken van een integrale aanpak van radicalisering en terrorisme. Dit overstijgt natuurlijk de werking van de verschillende beleidsniveaus en departementen. De coördinatie hiervan is in handen van onder andere de nieuw opgerichte Nationale Veiligheidsraad.

Wat mijn concrete bevoegdheid betreft, de strijd tegen fraude inzake sociale uitkeringen, kan ik u zeggen dat het recht op een sociale uitkering altijd voorwaardelijk is. Essentieel is dat iemand die een uitkering krijgt een hoofdverblijfplaats in België heeft en ook effectief in België verblijft. Dat is zo voor de werkloosheidsuitkeringen, waarbij men beschikbaar moet blijven voor de arbeidsmarkt en bovendien actief werk moet zoeken. Vanuit de praktijk weet ik dat dit ook het geval is voor bijvoorbeeld de kinderbijslagen. Iemand die kinderbijslag ontvangt moet in het land van ontvangst verblijven, tenzij er een reden is voor een verblijf in het buitenland, zoals een stage lopen of deelnemen aan het Erasmusproject. Anders verliest men de uitkering als men naar het buitenland gaat.

Ik heb hierover gesprekken gevoerd met de verschillende diensten en het is zo dat alle betrokken instellingen permanent controleren of de uitkeringstrekkers wel degelijk aan deze voorwaarden voldoen. Dat gebeurt meestal in samenwerking met de uitbetalingsinstellingen en de gewestelijke tewerkstellingsdiensten. Zoals u weet, worden in heel veel gevallen de werkloosheidsuitkeringen nog uitgereikt door de vakbonden. Verder gebeurt dat via het uitwisselen van elektronische gegevens en het raadplegen van externe en interne databanken.

Ik illustreer dit aan de hand van het volgend voorbeeld. Mijn voorstel om aan datamining te doen inzake domiciliefraude aan de hand van het energieverbruik heeft nogal wat stof doen opwaaien. Nochtans, als een Syriëstrijder vertrekt, is het nogal logisch dat er weinig of geen energieverbruik meer zal zijn in het huis waar hij zagezegd gedomicilieerd is. Een zeer goede manier om vast te stellen of iemand nog recht heeft op een sociale uitkering, is nagaan of de betrokkene effectief nog op het adres woont en er dus energie verbruikt.

Volgens mij wordt dat allemaal op een goede manier gecontroleerd.

Wat de cijfers betreft, in 2014 werden twaalf zaken door de Cel voor Financiële Informatieverwerking aan de procureur des Konings gemeld wegens het financieren van terrorisme. Er werden in die dossiers sociale uitkeringen teruggevonden.

Voor de in 2014 gemelde zaken komen wij aan een totaalbedrag van 172 617 euro. In 2013 was het 168 330 euro.

04.03 **Nahima Lanjri** (CD&V): Voor die twaalf zaken alleen?

04.04 Staatssecretaris **Bart Tommelein**: Inderdaad, voor die twaalf zaken.

04.05 **Nahima Lanjri** (CD&V): Dan hebt u ze dus nog niet allemaal. Er zijn toch meer dan twaalf Syriëstrijders.

04.06 Staatssecretaris **Bart Tommelein**: De Cel voor Financiële Informatieverwerking heeft op basis van haar analyse van financiële verrichtingen twaalf zaken gemeld aan de procureur des Konings. In die gevallen werden de sociale uitkeringen uitbetaald en voor 2014 ging het in totaal om 172 617 euro. Het gaat om onterecht betaalde uitkeringen, waarmee ik niet wil zeggen dat deze ook werden teruggevorderd. Het totaalbedrag is vergelijkbaar met dat van 2013, namelijk 168 330 euro.

04.07 **Nahima Lanjri** (CD&V): Ik heb ook gevraagd of, en zo ja, welk bedrag er teruggevorderd werd.

04.08 Staatssecretaris **Bart Tommelein**: Die informatie heb ik niet. (...) De bedragen werden gemeld, maar ik heb geen informatie met betrekking tot de terugvordering ervan.

04.09 **Nahima Lanjri** (CD&V): Het gaat over een groot bedrag, enerzijds, maar slechts om twaalf gevallen, anderzijds. Ik vermoed dat er wel meer dan twaalf gevallen zullen zijn tussen al die Syriëstrijders. Het kan namelijk gaan over kinderbijslag, over werkloosheidsvergoedingen of over OCMW-uitkeringen. Er kunnen ook Syriëstrijders zijn die inderdaad geen enkele uitkering kregen. Hoe dan ook, twaalf gevallen lijkt mij bijzonder weinig en volgens mij is dat nog maar het topje van de ijsberg.

Ik hoop dat men effectief voor elke Syriëstrijder onderzoekt of deze een of andere uitkering ontvangt en of die teruggevorderd kan worden.

Het is tweeledig, namelijk de betaling moet worden stopgezet en de onterechte uitkeringen moeten worden teruggevorderd.

04.10 Staatssecretaris **Bart Tommelein**: Ik beschik niet over specifieke statistieken voor deze jongeren. Ik heb in mijn opvolgingstabellen geen afzonderlijke statistiek voor Syriëstrijders. Trouwens, niet alle Syriëstrijders strijken onterechte uitkeringen op.

In elke zaak die wordt gesignaleerd, wordt, mits toelating van het arbeidsauditoraat, een onderzoek geopend en kunnen de eventueel ten onrechte uitbetaalde uitkeringen worden teruggevorderd. Daar stopt mijn bevoegdheid.

Ik onderzoek de sociale fraude, ik meld een aantal wantoestanden en dan komt dat bij Justitie en het arbeidsauditoraat, die de zaak eventueel verder opvolgt. Als er moet worden teruggeëind, dan behoort dat tot de bevoegdheid van de minister van Financiën. Ik ben daarvoor niet bevoegd. Sommige instellingen, zoals de RVA, kunnen rechtstreeks terugvorderen, maar andere instellingen moeten terugvorderen via de minister van Financiën.

Van het aantal personen die reeds werden gedagvaard en veroordeeld heb ik de statistieken wel opgevraagd bij het departement van Justitie, maar ik heb ze nog niet ontvangen. Ik beschik op dit moment dus niet over deze informatie.

04.11 **Nahima Lanjri** (CD&V): (...)

04.12 Staatssecretaris **Bart Tommelein**: Het gaat om twaalf zaken die door de Cel voor Financiële Informatieverwerking aan de procureur des Konings werden gemeld wegens het financieren van terrorisme.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

05 Vraag van mevrouw Nahima Lanjri aan de staatssecretaris voor Bestrijding van de sociale fraude, Privacy en Noordzee, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, over "schijnzelfstandigheid" (nr. 897)

05 Question de Mme Nahima Lanjri au secrétaire d'État à la Lutte contre la fraude sociale, à la Protection de la vie privée et à la Mer du Nord, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, sur "le phénomène de la fausse indépendance" (n° 897)

05.01 **Nahima Lanjri** (CD&V): Mijnheer de staatssecretaris, met de wet van 25 augustus 2012 werd de strijd tegen de schijnzelfstandigheid opgevoerd. Die wet viseerde bepaalde fraudegevoelige sectoren, waaronder de bouwsector, en voerde een weerlegbaar wettelijk vermoeden van een arbeidsovereenkomst in op basis van negen welomschreven criteria.

(...)

De wet gaf aan de sectoren ook de mogelijkheid om via een KB deze criteria verder uit te werken of indien nodig te vervangen. Via het KB van 7 juni 2013 heeft de bouwsector, samen met andere sectoren die werken in onroerende staat uitvoeren, van deze mogelijkheid ook gebruikgemaakt om in specifieke criteria te voorzien. Het KB is in werking getreden op 5 juli 2013. Met deze wetswijziging werd de slagkracht van de

inspectie ook gevoelig versterkt. Er werd immers een wettelijk vermoeden van arbeidsovereenkomst ingevoerd indien meer dan de helft van de voorziene criteria vervuld zijn; indien minder dan de helft van de criteria vervuld zijn, is er een vermoeden van zelfstandige samenwerking. Daarover had ik graag de volgende vragen gesteld.

Hoeveel controles op schijnzelfstandigheid zijn er sinds het KB van 5 juli 2013 specifiek in de bouwsector uitgevoerd? Hoeveel gevallen van schijnzelfstandigheid heeft men effectief bij deze controles vastgesteld? Hoeveel controles waren er? Hoeveel gevallen van schijnzelfstandigheid heeft men bij die controles vastgesteld? Welk bedrag aan regularisatie van RSZ-bijdragen hebben deze controles in de bouw opgeleverd? In welke mate zullen deze controles in 2015 eventueel aangepast of opgevoerd worden?

05.02 Staatssecretaris **Bart Tommelein**: Mevrouw Lanjri, ik heb daarnet al aangekondigd dat wij deze wet zullen moeten evalueren om te zien of hij effectief zijn doelstelling bereikt. U zegt zelf dat er negen criteria zijn. Dit zijn allemaal vrij ingewikkelde onderzoeken die moeten worden gevoerd. Ik heb onlangs nog gevraagd om een onderzoek te voeren naar het statuut van Uber, de taxidienst die in Brussel zijn diensten wil aanbieden. De vraag is of de werknemers daarvan als zelfstandige of als vrijwilliger te catalogeren zijn. Het duurt een hele tijd vooraleer men die onderzoeken heeft kunnen voeren. Het is ook geen wiskundige berekening die men moet maken; de wet van 25 augustus 2012 vraagt immers naar een weerlegbaar vermoeden. Dit vermoeden kan worden weerlegd door alle middelen van recht op basis van algemene criteria die bepaald worden in dezelfde wet. Het vraagt dus een aanzienlijke tijdsbesteding.

Ik kan u niet mededelen hoeveel controles er juist werden uitgevoerd. Wel kan ik u mededelen dat in de periode van juli 2013 tot november 2014, dus enkele maanden geleden, in de bouwsector 155 gevallen van schijnzelfstandigheid werden vastgesteld, voor een bedrag van 5 571 800 euro aan sociale bijdragen.

In mijn beleidsverklaring heb ik gezegd dat ik verder werk wil maken van de strijd tegen schijnzelfstandigheid, ook ten opzichte van schijnwerknemers. Ik kondig nu aan dat ik vandaag met collega Borsus, ook op aangeven van de volledige bouwsector, heb gevraagd om dat te evalueren zoals wettelijk vastgelegd, om de wetgeving eenvoudiger en transparanter te maken, zodat we daarop vlotter kunnen controleren. De inspectiediensten hebben mij immers gesignaleerd dat de handhaving bijzonder moeizaam verloopt: de combinatie van specifieke criteria voor bepaalde activiteitssectoren en de weerleggingsmogelijkheid maken dit heel moeilijk toe te passen op het terrein en maken het ook allemaal onduidelijk. Immers, de verhoren van deze werknemers in schijnstatuut duren heel lang en bovendien moet constant een beroep worden gedaan op tolken. Samen met minister van Middenstand Borsus zal ik aan het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen en aan de Nationale Arbeidsraad vragen om deze wet te evalueren.

05.03 **Nahima Lanjri** (CD&V): Dank u, mijnheer de staatssecretaris. Ik zal de evaluatie nauw mee opvolgen en dan zullen we zien wat er kan gebeuren.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 **Vraag van mevrouw Nahima Lanjri aan de staatssecretaris voor Bestrijding van de sociale fraude, Privacy en Noordzee, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, over "de hoofdelijke aansprakelijkheid op minimumlonen"** (nr. 898)

06 **Question de Mme Nahima Lanjri au secrétaire d'État à la Lutte contre la fraude sociale, à la Protection de la vie privée et à la Mer du Nord, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, sur "la responsabilité solidaire en matière de salaires minimum"** (n° 898)

06.01 **Nahima Lanjri** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, de programmawet van 29 maart 2012 voerde het systeem in van de hoofdelijke aansprakelijkheid voor loonschulden. Dit werd vanaf 1 september 2013 via een KB van toepassing in de bouwsector. In uitvoering van die wetgeving zijn opdrachtgevers die voor bepaalde werken een beroep doen op een of meerdere aannemers, en die door de inspectie schriftelijk op de hoogte werden gebracht van het feit dat hun aannemers of de daaropvolgende onderaannemers de sectorale minimumlonen niet betalen, hoofdelijk aansprakelijk voor de betaling van het loon van de werknemers.

Deze hoofdelijke aansprakelijkheid is niet rechtstreeks. Wanneer de inspectie een zwaarwichtige inbreuk vaststelt bij een aannemer wordt, na een schriftelijke kennisgeving van de inbreuk, aan de opdrachtgever of

de aannemer een regularisatietermijn van veertien dagen toegekend. De aansprakelijkheid van de opdrachtgever of de aannemer kan pas in werking treden na het verstrijken van die termijn van veertien dagen. Indien na deze termijn van veertien dagen de inbreuk werd vastgesteld, is de hoofdelijke aansprakelijkheid van toepassing gedurende een periode van maximum een jaar. Bovendien geldt de hoofdelijke aansprakelijkheid enkel voor de prestaties geleverd vanaf die datum. De wet bepaalt dus geen effect op het verleden.

Deze wet biedt, door het invoeren van die termijn van veertien dagen, dan ook heel wat ontsnappingsroutes met betrekking tot de hoofdelijke aansprakelijkheid. Indien bijvoorbeeld het personeel dat te weinig wordt betaald, wordt overgeplaatst naar een andere onderneming, onder dezelfde groep, binnen een termijn van veertien dagen, dan is er plots geen sprake meer van hoofdelijke aansprakelijkheid.

De Europese richtlijn 2014/67 van het Europees Parlement en de Raad van Europa van 15 mei 2014 inzake de detacheringsrichtlijn voorziet in een aantal mogelijkheden en verplichtingen in het kader van de aansprakelijkheid in geval van onderaanneming op het vlak van de betaling van minimumlonen. Deze richtlijn dient te worden omgezet in nationale wetgeving, ten laatste op 18 juni 2016. In die zin biedt dit misschien een kans om in de toekomst nog een en ander recht te zetten.

Mijn vragen zijn de volgende.

Hoeveel schriftelijke kennisgevingen zijn er in de bouw gebeurd in het afgelopen kalenderjaar? In hoeveel gevallen werd er ten gevolge daarvan tijdig, binnen de veertien dagen, geregulariseerd?

Wilt u deze misbruiken aanpakken? Hoe wilt u dit doen? Aan welke aanpassingen denkt u eventueel?

Voorziet u in een mogelijke uitbreiding van deze principes naar andere sectoren? Nu gaat het om fraudegevoelige sectoren. Wij hebben in het verleden reeds gepleit voor een uitbreiding van deze hoofdelijke aansprakelijkheid in andere sectoren.

Wanneer zal de richtlijn worden omgezet in Belgisch recht, als we weten dat de deadline sowieso 18 juni 2016 is.

06.02 Staatssecretaris **Bart Tommelein**: Mijnheer de voorzitter, in mijn overleg met mevrouw Thyssen en mijn collega Kris Peeters heb ik gevraagd om zo snel mogelijk de handavingsrichtlijn om te zetten. Dat werd vanochtend ook nog eens bevestigd door het kabinet-Peeters. Wij willen daarin een voorbeeld zijn binnen Europa. Ik weet dat wij nog heel wat tijd hebben, maar de afspraak tussen collega Peeters en mezelf is dat wij dat zo snel mogelijk zullen omzetten naar Belgisch recht.

Ik moet u wel zeggen dat de Belgische regelgeving nu reeds op heel wat vlakken tegemoetkomt aan de handavingsrichtlijn, onder andere met de Limosa-melding en de hoofdelijke aansprakelijkheid van de loonschulden. Wij zullen die handavingsrichtlijn zo snel mogelijk omzetten in Belgisch recht. U kunt dat dus een van de maanden verwachten.

De algemene directie Toezicht op de Sociale Wetten van de FOD WASO heeft sedert de inwerkingtreding op 1 september 2013 van het generiek stelsel van de hoofdelijke aansprakelijkheid wegens loonschulden een uitvoerige campagne gevoerd in een aantal risicosectoren om het systeem grondig en goed uit te leggen. De TSW zal in eerste instantie aansturen op een spontane loonregularisatie door de nalatige werkgever zelf. Het gaat bijna steeds om buitenlandse dienstverrichters.

In drie op vier gevallen wordt ook een dergelijke regularisatie probleemloos uitgevoerd, al dan niet door het gebruiken van bepaalde drukingsmiddelen, zoals het tijdelijk beslag leggen op openstaande facturen, uitgaande van de werkgever-schuldenaar, in handen van een medecontractant. Soms is ook de medecontractant bereid om een betaling van de factuur uit te stellen. Vaak wordt het door het onderzoek zelf duidelijk voor de potentieel hoofdelijk aansprakelijke aannemer dat hij risico's neemt eens de inspectie zal overgaan tot de effectieve kennisgeving.

Er wordt dus vaak niet afgewacht en door de aannemer wordt bij zijn onderaannemer druk uitgeoefend om de loonbetaling geëist door TSW binnen de opgelegde termijn uit te voeren. Op deze manier dient er niet steeds overgegaan te worden tot een eigenlijke procedure.

Een kennisgeving zoals bepaald in de wet wordt in de praktijk pas afgeleverd wanneer alle overige overtuigings-, drukkings- of dwangmaatregelen faalden. Op heden werden 45 officiële kennisgevingen afgeleverd door TSW. Deze werden opgevolgd door regularisaties in meer dan de helft van de gevallen. In een aantal gevallen werd de overeenkomst met de onderaannemer effectief verbroken, enkele geschillen werden voor de arbeidsrechtbank gebracht en ongeveer tien gevallen kregen geen enkele gevolg omdat de onderaannemer met de noorderzon was vertrokken en hij zich aan de opvolgingscontroles onttrok, hetgeen resulteerde in een pro justitia wegens belemmering van het toezicht.

In deze laatste gevallen is het zeer moeilijk de verschuldigde lonen te recupereren bij de hoofdelijk aansprakelijke, wanneer deze onmiddellijk na de kennisgeving de contractuele banden heeft verbroken. Toch heeft de wet wel degelijk haar effect, zelfs al was het maar als potentieel afschrikkend effect.

Zoals u ongetwijfeld hebt gelezen in mijn actieplan zal ik verder overleggen met de verschillende sectoren, zoals met de bouwsector deze voormiddag, om te bekijken hoe we de evaluatie van het systeem van hoofdelijke aansprakelijkheid voor loonschulden voort zullen uitwerken, behouden of bijsturen.

06.03 Nahima Lanjri (CD&V): Ik denk dat het inderdaad heel nuttig is om hierover verder overleg te plegen en het voort op punt te zetten. Misschien is het immers voor een aantal onder hen een afschrikkingsmiddel en onderbreken zij hun werkzaamheden, maar ze kunnen ook net zo goed opnieuw starten onder een andere naam. De misbruiken kunnen op die manier blijven voortduren.

We moeten dat dus ook aanpakken om te vermijden dat ze de volgende dag, eventueel onder een andere naam, opnieuw beginnen. Ik hoop dat u dat samen met de sector wil aanpakken.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

07 Question de Mme Sybille de Coster-Bauchau au secrétaire d'État à la Lutte contre la fraude sociale, à la Protection de la vie privée et à la Mer du Nord, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, sur "l'étude réalisée par le Centre d'Études en Habitat Durable sur la consommation en eau et en électricité à Charleroi" (n° 1898)

07 Vraag van mevrouw Sybille de Coster-Bauchau aan de staatssecretaris voor Bestrijding van de sociale fraude, Privacy en Noordzee, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, over "de door het Centre d'Études en Habitat Durable uitgevoerde studie over het water- en elektriciteitsverbruik in Charleroi" (nr. 1898)

07.01 Sybille de Coster-Bauchau (MR): Monsieur le président, monsieur le secrétaire d'État, au mois de novembre 2014, vous annonciez vouloir renforcer les contrôles au niveau des domiciliations fictives. Certaines personnes abusent du statut d'isolé pour bénéficier d'avantages sociaux auxquels elles n'auraient pas droit normalement.

Parmi les mesures que vous aviez annoncées, figurait en première ligne l'analyse scrupuleuse des données de consommations de gaz, d'eau et d'électricité des personnes dites isolées. Vous souhaitiez pouvoir vérifier si elles habitent bien là où elles sont domiciliées ou si elles ne cohabitent pas avec quelqu'un.

Il y a eu une levée de boucliers, certains n'étant pas d'accord avec cette façon de fonctionner.

Aujourd'hui, en Région wallonne, une étude pilote a été initiée par le Centre d'Études en Habitat durable, qui s'est penché sur le recensement de cette consommation d'eau et d'électricité à Charleroi afin de recenser les logements inoccupés. On a constaté qu'il y avait 10 800 logements qui sont ainsi réputés inoccupés. C'est assez interpellant!

Monsieur le secrétaire d'État, où en êtes-vous par rapport à ce que vous aviez annoncé en 2014? Pour éviter toute redondance dans le travail à effectuer, pourrait-on envisager une collaboration avec la Région wallonne pour un partage de ces données? Si c'est envisageable, de quelle façon pourrait-on procéder?

Je pense que ceci montre que c'est pratiquement possible et cela permettrait d'éviter une réelle fraude sociale importante.

07.02 Bart Tommelein, secrétaire d'État: Chère collègue, j'ai appris que le ministre wallon du Logement,

Paul Furlan, avait mentionné à la fin janvier, en réponse à des questions parlementaires, 10 853 logements sous-utilisés et donc potentiellement disponibles dans la Ville de Charleroi. Ce nombre a pu être déterminé à la suite d'un projet pilote, qui avait pour objectif de détecter les habitations inoccupées sur la base de la consommation d'eau et d'électricité dans les quinze anciennes communes qui constituent aujourd'hui la Ville de Charleroi.

Toutefois, les relevés de consommation ne permettent pas uniquement de détecter les logements vides, ils peuvent aussi servir de clignotants pour mieux identifier les fraudes au domicile. Les isolés bénéficient en effet d'une allocation sociale plus élevée que les cohabitants. Cette différence favorise ce type de fraude. Certains assurés sociaux déclarant une adresse fictive, ils reçoivent une allocation plus importante.

La consolidation de notre protection sociale, forte pour l'avenir, implique que nous devions bannir de tels abus autant que possible. C'est également mon ambition.

Dans un souci d'exhaustivité, je souhaite faire observer que les organismes de paiement ont sensiblement augmenté le nombre de contrôles par rapport aux années précédentes. Je suis convaincu que de telles fraudes peuvent être encore mieux détectées grâce aux techniques de *data matching* et de *data mining*.

Nous constatons déjà, par exemple, à l'ONEM une hausse du nombre d'enquêtes sur des infractions ainsi qu'une augmentation des montants à récupérer grâce à un croisement encore plus poussé d'informations provenant des différentes banques de données, notamment de celles du Registre national. De la sorte, la vérification des adresses et des compositions de ménage est de plus en plus ciblée. Je suis convaincu que nous pouvons encore optimiser cette méthode.

Au cours de la précédente législature, une base légale a été adoptée pour que les organismes compétents fournissent aux autorités les données des consommateurs d'eau, de gaz et d'électricité. Cette législation n'est pas encore entrée en application.

Dans le respect de la vie privée, que je considère aussi comme un dossier important, il conviendrait de vérifier automatiquement, ainsi qu'on le fait aux Pays-Bas, si les données correspondent à l'adresse du domicile. Il ne s'agit pas d'organiser une chasse aux sorcières parmi les bénéficiaires d'allocations, mais d'activer des clignotants sur la base desquels l'examen de ces données pourra être approfondi.

Cela signifie des contrôles ciblés auprès des fraudeurs supposés tout en laissant tranquilles les allocataires honnêtes.

À terme, nous devrions pouvoir évoluer vers un octroi automatique des droits sociaux, d'une part, et faire des contrôles préventifs automatiques du cumul des droits, d'autre part. C'est fermer la porte d'entrée! Je suis d'autant plus renforcé dans ma conviction au vu des chiffres. L'ONEM seul permettrait de récupérer 33 millions d'euros pour 2013, mais comme vous le savez, cette récupération est très difficile. On ne peut tondre un œuf! En 2012, ce montant s'élevait à 24 millions, soit près de 10 millions en plus pour l'année 2013.

Dans ma déclaration de politique générale, j'ai également indiqué explicitement qu'une meilleure lutte contre la fraude implique également, outre l'autorité fédérale, l'association des Régions et des administrations locales pour pouvoir mieux lutter, entre autres, contre la fraude au domicile. La fraude au domicile se présente aussi au niveau régional, par exemple dans le secteur des logements sociaux.

07.03 Sybille de Coster-Bauchau (MR): Monsieur le secrétaire d'État, je vous remercie pour votre réponse. Vous m'avez fourni déjà pas mal d'informations sur vos intentions. Je serai attentive à ce domaine particulièrement important. Comme vous l'avez dit, exercer des contrôles ciblés et en amont permettra - non pas de se lancer dans une chasse aux sorcières -, mais d'être efficaces et de ne pas devoir récupérer par la suite de l'argent qui sera irrécupérable; votre action permettra d'empêcher la dépense.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

08 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Els Van Hoof aan de staatssecretaris voor Bestrijding van de sociale fraude, Privacy en Noordzee, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, over "de begeleidende

maatregelen voor de invoering van de witte kassa" (nr. 2032)

- de heer Werner Janssen aan de staatssecretaris voor Bestrijding van de sociale fraude, Privacy en Noordzee, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, over "begeleidende maatregelen voor de witte kassa" (nr. 2083)

08 Questions jointes de

- Mme Els Van Hoof au secrétaire d'État à la Lutte contre la fraude sociale, à la Protection de la vie privée et à la Mer du Nord, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, sur "les mesures encadrant l'introduction des caisses enregistreuses intelligentes" (n° 2032)

- M. Werner Janssen au secrétaire d'État à la Lutte contre la fraude sociale, à la Protection de la vie privée et à la Mer du Nord, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, sur "des mesures d'accompagnement pour l'introduction des caisses enregistreuses antifraude" (n° 2083)

De **voorzitter**: De heer Janssen kon niet aanwezig zijn en bijgevolg vervalt zijn vraag.

08.01 Els Van Hoof (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, op dinsdag 27 januari heeft Horeca Vlaanderen actie gevoerd tegen de begeleidende maatregelen voor de geregistreerde kassa. Dat er een geregistreerde kassa moet komen, wordt niet ter discussie gesteld, maar de praktische uitvoering blijkt voor veel horeca-uitbaters moeilijker dan gedacht. Zij worden met verschillende problemen geconfronteerd.

Iedereen die meer dan 10 % van de omzet haalt uit bereide maaltijden, moet zich voor 28 februari spontaan melden via de gekende website. Het aantal registraties van horecazaken verliep tot nu toe met mondjesmaat. Eind januari stond de teller slechts op 3 000. Dit betekent dat er nog 37 000 horecazaken te gaan zijn.

Op uw website kondigde u op 3 februari aan dat in West-Vlaanderen al 1 009 horecazaken geregistreerd zijn en uw provincie daarmee koploper is. Proficiat. Samen met uw collega Elke Sleurs hebt u op de Ministerraad een uitgewerkte horecanota voorgesteld. Dat gebeurde weliswaar nadat ik mijn vraag indiende. Op uw website wordt vermeld dat de witte kassa niet wordt ingevoerd alvorens alle bijkomende maatregelen die in het federaal regeerakkoord zijn opgenomen, effectief van kracht zijn. Tegen 2016 zou de witte kassa dan helemaal in de sector ingevoerd zijn.

Mijnheer de staatssecretaris, beschikt u over meer recente cijfers? Hoeveel horecazaken per provincie moeten zich nog registreren?

Hoe denkt u dat de financiering van de begeleidende maatregelen voor de witte kassa kan gebeuren? Via extra overheidsinkomsten of via andere maatregelen?

08.02 Staatssecretaris Bart Tommelein: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Van Hoof, ik zal u het lijstje bezorgen van de situatie op 6 februari. Toen waren er 4 891 aanmeldingen. Voor alle duidelijkheid, in West-Vlaanderen waren er toen 1 189 aanmeldingen. Mijn provincie was nog steeds koploper.

Deze voormiddag kreeg ik de meest recente cijfers en ik vermoed dat de teller nu op zesduizend staat. Tussen 6 en 11 februari waren er meer dan duizend. Vorige week lag het tempo tussen 200 en 250 per dag en nu werd de kruissnelheid bereikt van ongeveer 300 tot 400 per dag.

Hoeveel er zich nog moeten registreren, kan ik u helaas niet zeggen. Wij hebben daar geen juist beeld van. Wij hebben enkel een vermoeden van het aantal horecazaken. Er zijn ongeveer 55 000 horecazaken en wij weten dat er ongeveer 125 000 personeelsleden zijn. Wij kunnen enkel een raming maken van het aantal horecazaken en van het aantal horecazaken dat zich moet registreren volgens de wetgeving, die bepaalt dat er een registratieplicht is als meer dan 10 % van de omzet uit voeding wordt gehaald.

De ramingen lopen uiteen en gaan van 35 000 tot 40 000 zaken die zich in principe zouden moeten registreren. Dat betekent dat wij op dit moment 10 % halen. Gisteravond lieten mensen op het terrein mij nog weten dat zij zich zeker deze of volgende week zouden registreren. Ik denk dat dit belangrijk is.

Wat de financiering van de flankerende maatregelen betreft, u weet dat het regeerakkoord duidelijk een aantal maatregelen vooropstelt. Ook in de nota die vrijdag aan de Ministerraad werd voorgelegd, namen wij nog een aantal bijkomende maatregelen op, in overleg met de sector en de regering, vooral met betrekking tot de vaste contracten in de horecasector. In die nota staat een zin die heel duidelijk is op dat vlak, met

name “dat wij alle bijkomende maatregelen die eventueel zullen worden genomen, financieren met de extra overheidsinkomsten die de witte kassa’s realistisch gezien zullen genereren”.

Wij stellen niet meteen concrete lastenverlagingen in het vooruitzicht voor de horeca, maar voornamelijk flexibiliteitsmaatregelen, die veeleer tot doel hebben alle zwarte uren officieel te maken. Als wij streven naar een regeling voor de vaste contracten, is dat vooral omdat wij geen concurrentie willen tussen de Gelegenheidsarbeid en de vaste contracten, maar ook in de wetenschap dat heel wat mensen vandaag in de horeca tewerkgesteld zijn met deeltijdse contracten, terwijl zij in de praktijk voltijds werken.

Ik doe daarover geen grote uitspraken omdat wij binnen de meerderheid de verschillende zaken bij mekaar moeten leggen. Het gaat echter over overuren en vaste contracten. Wij willen niet in een situatie verzeilen waarbij horecazaken hun vaste krachten vervangen door deeltijdse flexi-jobs die in het regeerakkoord zijn opgenomen.

Wij hebben nog een lange weg te gaan. Het gaat nu heel snel. Het laatste cijfer is ongeveer zesduizend. Ik merk dat er ook in uw provincie, mevrouw Van Hoof, nog wat werk aan de winkel is. Toch heb ik er goede hoop op dat de komende twee weken heel wat mensen zich in een snel tempo zullen registreren.

Ik wil hieraan nog een kleine noot toevoegen.

Ook degenen die zich niet registreren, blijven onderhevig aan de controles die tegenwoordig reeds plaatsvinden. Het is vrij logisch — en dan druk ik mij zeer voorzichtig uit — dat wij ons de komende maanden niet zullen concentreren op degenen die een duidelijk signaal hebben gegeven dat zij willen samenwerken en zich registreren. Daarmee heb ik dan alles gezegd.

08.03 Els Van Hoof (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, ik dank u voor uw antwoord. Ik meen dat er nog heel wat werk aan de winkel is, ook inzake de uitwerking van de verschillende maatregelen binnen een bepaalde timing. Als ik mij niet vergis, is dit eind dit jaar.

08.04 Staatssecretaris Bart Tommelein: Op 1 oktober moeten de meeste zaken klaar zijn.

08.05 Els Van Hoof (CD&V): Daarnaast zijn er nog een aantal andere maatregelen mogelijk. Als gewezen schepen van horeca in de stad Leuven, de langste toog van het land, weet ik met welke problematiek de horeca te maken heeft. Het is geen evidente zaak om een horecazaak uit te baten, ook niet in Leuven. Er komen wel steeds meer horecazaken bij, wat betekent dat steeds meer mensen uit andere sectoren hun heil zoeken in de horeca. Dat zij daar niet de meeste inkomsten uithalen, blijkt voldoende uit gesprekken met de betrokkenen.

Ik steun in ieder geval de maatregelen die u vandaag al hebt uitgewerkt. Er zijn uiteraard nog meer maatregelen mogelijk als de opbrengsten van de witte kassa duidelijk worden. Het is positief dat nu reeds zowat een vijfde van de horecazaken is geregistreerd. Tegen 28 februari zou toch zowat de helft geregistreerd moeten zijn. Eens de inkomsten bekend zijn, kunnen de maatregelen zo uitgebreid mogelijk worden toegepast. De horeca heeft nood aan deze maatregelen. Ook in andere sectoren bestaat die nood, maar ik weet dat er sprake is van een heel specifieke problematiek in de horecasector. De mensen uit de sector geven toe dat het vandaag niet meer mogelijk is om voldoende rendement te halen en het te kunnen blijven volhouden.

Ik wil dan ook al onze steun toezeggen aan een sector waarvan iedereen in België als bourgondiër houdt en die de leefbaarheid van onze steden garandeert.

08.06 Staatssecretaris Bart Tommelein: U spreekt tot een bourgondiër, mevrouw Van Hoof. Ik wil nog een kleine opmerking maken.

Wij moeten allemaal onze vermogensaangifte indienen voor 31 maart. Ik heb het nog niet gedaan. Aangezien wij als politici ook allemaal wachten tot het laatste moment om onze vermogensaangifte in te dienen, hoop ik dat er heel wat horeca-uitbaters zijn die tot het laatste moment wachten om zich te registreren.

De **voorzitter:** Die vermogensaangifte kunnen wij helaas nog altijd niet elektronisch doen, want dit moet via de post gebeuren.

08.07 Els Van Hoof (CD&V): De CD&V heeft ter zake een wetsvoorstel ingediend. U moet dit misschien steunen?

De **voorzitter**: Wij hebben dit wetsvoorstel ondertekend.

Momenteel is er nog steeds heel wat volk nodig om die papieren aangiftes te verwerken, maar zo creëert men uiteraard jobs en daar is het ons toch ook om te doen, mijnheer de staatssecretaris.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

09 Vraag van de heer Wouter Raskin aan de staatssecretaris voor Bestrijding van de sociale fraude, Privacy en Noordzee, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, over "de ontduiking van het minimumloon" (nr. 2111)

09 Question de M. Wouter Raskin au secrétaire d'État à la Lutte contre la fraude sociale, à la Protection de la vie privée et à la Mer du Nord, adjoint à la ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, sur "la fraude concernant le salaire minimum" (n° 2111)

Mijnheer Raskin, ik wil u erop wijzen dat onze dierbare collega's van CD&V wetsvoorstel nr. 314 in die zin hebben ingediend. Ik heb daarnet gehoord dat het voorstel tijdens de vergadering van woensdag 25 februari in de namiddag zal worden besproken. In het wetsvoorstel stellen de collega's van CD&V voor om de uitbetaling van het loon voortaan op de rekening te doen en niet meer cash. Is dat juist?

(...): (...)

De **voorzitter**: Persoonlijk vind ik het een zeer interessant wetsvoorstel. Ik ben zeer benieuwd wat de staatssecretaris daarover zal zeggen.

Mijnheer Raskin, u heeft het woord.

09.01 Wouter Raskin (N-VA): Mijnheer de staatssecretaris, mijn vraag gaat over het minimumloon.

Ik maak een vergelijking met Nederland dat onlangs een nieuwe maatregel heeft gelanceerd in de strijd tegen sociale fraude. Vanaf begin 2015 mag het salaris niet meer volledig contant worden uitbetaald. Een deel van het salaris, namelijk het gedeelte dat ten minste gelijk is aan het wettelijk minimumloon, moet voortaan giraal worden overgemaakt. Ook mogen werkgevers niet langer verrekeningen toepassen op het minimumloon. Op die manier kan de ontduiking van het wettelijk minimumloon effectiever worden bestreden.

Bestaat er in België een gelijkaardig probleem van ontduiking? Zo ja, acht u een gelijkaardige maatregel als in Nederland wenselijk? Laat dat dan een opstap zijn naar het debat dat later deze maand zal worden gevoerd.

09.02 Staatssecretaris Bart Tommelein: Geachte collega, eerst en vooral zal ik de voorzitter van deze commissie gelukkig maken, want ik ben principieel – voor zover ik principes heb – elke maatregel genegen die ertoe strekt om contant betaalverkeer af te bouwen ten voordele van girale of elektronische transacties. Ik steun dus, vanuit mijn functie en in de mate dat ik dat kan en mag, het wetsvoorstel van CD&V, maar ik heb op dat vlak spijtig genoeg dus niets te vertellen. Mijnheer de voorzitter, ik neem aan dat u dat in mijn plaats zult verdedigen.

Girale transacties zijn niet enkel goedkoper, want ze zijn geautomatiseerd, maar ze zijn ook veiliger, betrouwbaarder, efficiënter, beter verwerkbaar en minder fraudegevoelig dan betaaltransacties met contant geld. Tot daar sprak de staatssecretaris voor de Bestrijding van de fraude.

Mijnheer Raskin, in uw vraag verwijst u naar een maatregel die deel uitmaakt van de wet Aanpak Schijnconstructies, wat een uitwerking is van een in ons buurland Nederland bereikt sociaal akkoord. De Nederlandse autoriteiten willen met die wet uitbuiting en oneerlijke concurrentie op de arbeidsmarkt tegengaan. De Nederlandse regering heeft al met een wetsvoorstel ingestemd. Nu zal de Raad van State van het Koninkrijk Nederland zich erover buigen en er een advies over uitbrengen.

Indien de Nederlandse wet Aanpak Schijnconstructies binnenkort van kracht wordt, mag in Nederland het salaris niet meer volledig contant worden uitbetaald en moet minimaal het salarisgedeelte gelijk aan het wettelijk minimumloon giraal worden overgeschreven. Op die manier wil de regering de ontduiking van het wettelijk minimumloon effectiever bestrijden. In een vorige commissievergadering heb ik al gezegd dat de Visa-affaire in Antwerpen nooit aan het licht zou zijn gekomen zonder het gebruik van Visakaarten. In feite zou de eerste maatregel erin moeten bestaan dat elk stadsbestuur het gebruik van kaarten verplicht in plaats van het gebruik van cash geld.

In ons land moet de uitbetaling van loon gebeuren volgens de regels vastgelegd in artikel 5 van de wet van 12 april 1965 – dat is dus al een oude wet, bijna zou oud als ik – betreffende de bescherming van het loon der werknemers, zoals gewijzigd bij wet van 26 juni 1992. De uitbetaling van loon gebeurt ofwel van hand tot hand, ofwel in giraal geld. In geval van uitbetaling van hand tot hand, moet de werkgever een kwitantie ter ondertekening voorleggen aan de werknemer.

De uitbetaling in giraal geld kan alleen gebeuren mits schriftelijk akkoord van de werknemer en bij elke definitieve betaling wordt aan de werknemer een afrekening overhandigd. Bovendien moet de werkgever jaarlijks een individuele rekening opmaken voor elke werknemer die hij tewerkstelt. Dat geeft dus een hoop papierwerk. Dit document vermeldt op jaarbasis alle door de werknemer verrichte prestaties en de lonen die werden uitbetaald. Deze twee documenten laten de arbeidsinspectie toe om na te gaan of de minimumbarema's werden gerespecteerd. Inzake de Belgische arbeidsrelaties rijzen er dus geen problemen.

Nagaan of het loon van de gedetacheerde buitenlandse werknemers correct werd uitbetaald, is in sommige gevallen minder evident. Indien dit problemen geeft, worden die problemen veelal opgelost door een beroep te doen op de medewerking van de handhavingsautoriteiten van het zendland, veelal via het IMI-systeem, het Internal Market Information System, dat de authenticiteit van een afgetekende contante loonbetaling nagaat. Omdat teruggekeerde gedetacheerde werknemers bereid waren om aan de autoriteiten van het zendland verklaringen af te leggen, konden aldus in het verleden reeds fraudegevallen gedetecteerd worden.

Op het vlak van sociale fraude zou het niet meer volledig cash uitbetalen van het loon voor meer duidelijkheid kunnen zorgen inzake het aan gedetacheerde werknemers uitbetaalde loon. Het zou ook kunnen helpen om valsheid in geschrifte en oplichting tegen te gaan. Met andere woorden, ik ben er zeker niet tegen. Het zou tevens kunnen helpen om tegemoet te komen aan bewijsproblemen die vaak opduiken in gevallen waarbij er geen betaalkwitantie werd afgeleverd.

Op het eerste gezicht lijkt het extrapoleren van de Nederlandse regeling, meer specifiek voor de vanuit het buitenland gedetacheerde werknemers, bijzonder nuttig. De vraag rijst echter of een dergelijke maatregel conform het Europees recht is, omdat de afgesproken loonbetalingswijze een afspraak kan zijn tussen de werknemer en de werkgever in het zendland. Zodoende zal het doorbreken van deze afspraak mogelijk als een schending van het beginsel van het vrij verkeer van personen en diensten worden aanzien. Het zou dus zeer nuttig kunnen zijn, maar we lopen eventueel het risico dat Europa zegt dat het een belemmering is.

Ik zal in goede samenwerking met mijn collega Kris Peeters in het kader van het actieplan Sociale Fraude onderzoeken of wij dit kunnen implementeren in de Belgische wetgeving. Wij gaan daarvan dus proberen werk te maken. Ik moet alleen nog onderzoeken, samen met mijn collega Peeters, of dit niet in strijd is met het Europees recht. Indien dat niet het geval is, gaan wij dat doen zoals de Nederlanders.

09.03 Wouter Raskin (N-VA): Mijnheer de staatssecretaris, ik denk dat wij allemaal hetzelfde willen bereiken. Wij moeten het overleg met de vice-eersteminister voeren en hopen dat wij het juk van Europa – ik bedoel dat niet op een negatieve manier – dat soms nog perverse gevolgen heeft, kunnen omzeilen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 15.55 uur.
La réunion publique de commission est levée à 15.55 heures.*